

Masihçi Ahlakına Giriş

Doğru

Doğru

Doğru

?

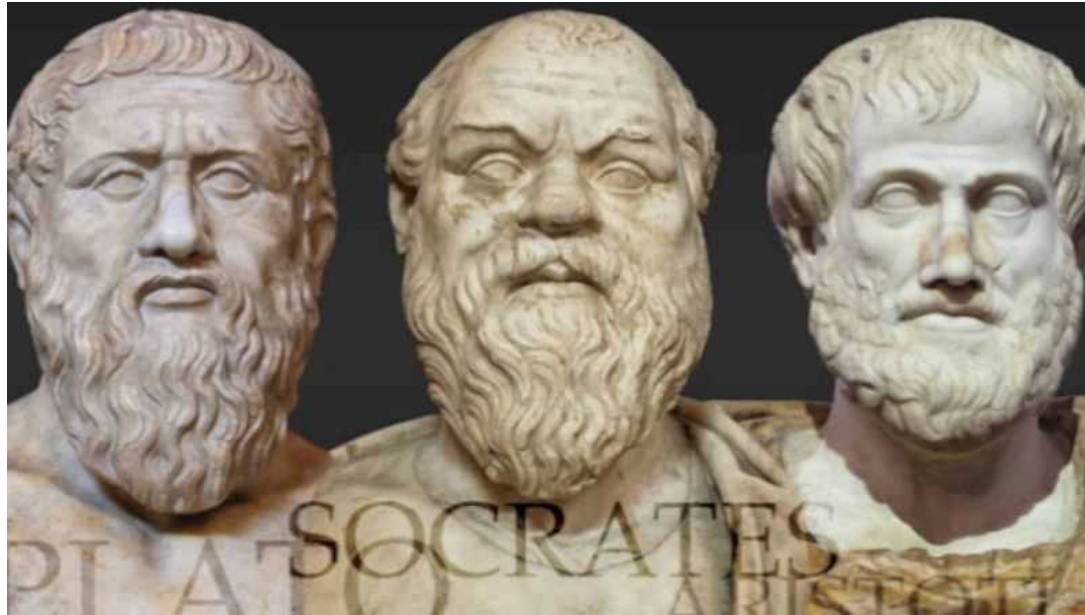
Etik (ahlak) nedir?

Etik (ahlak) nedir?

- Etik aslında imanla ilgili değildir. Felsefenin bir koludur. Filozoflar da eskiden beri doğru ve yanlış nedir sorusuna bakmışlar.

Etğin (ahlakın) tanımı:

- “Etik doğru davranışlarda bulunmak, doğru bir insan olmak, ve değerler hakkında düşünme pratiğidir.” (Vikipedi)

Etik (ahlak) nedir?

Bugün hakim olan anlayış: “Ahlaki relativizm”

- Relativ = değişken, göreceli, bakışa bağlı değişiyor
- Mesela: “500 euro çok mu, az mı paradır?” - bu relativ: 10 yaşında çocuk için dünyanın parasıdır... ama 4 kişilik bir aileyi geçindirmek için çok azdır.
- 'ahlaki relativizm' düşüncesi: “Kesin bir standart yok - sana göre doğru olan bana göre yanlıştır”
- Gene de insan kalbinin en derinliklerinde doğru/yanlış anlayışı vardır. “Standart yok !” diye bağırın modern insanlar bile, başkalarını durmadan yargılıyorlar (mesela: çevre korumak, göçmenleri kabul etmek, homoseksüelleri kabul etmek konularında)

Etik temelimiz nedir ?

Masihçi ahlakının temeli nedir?

- Ateist felsefeciler için 'doğru olanı yapmak' konusundan önce daha temel olan başka bir soru var: “Bir hareketin doğru ya da yanlış olduğunu nasıl anlayacağız?”
- Oysa bizim için bu daha kolay: Allah konuştu - biz onu kabul ediyoruz - bize kalan sadece Allahın sözlerini doğru bir biçimde yorumlamak ve uygulamak.
- İmanlı yorumcuların çoğu, ahlakımızın temeli olarak 'on emir'i gösteriyorlar. Musa'nı on emri bütün dünya ve bütün zamanlar için geçerli olan bir standart imiş.
- Bu prezentasyonda başka bir yaklaşım kullanılacak: önce ahlakımızın temeli on emirin olmadığını göstereceğiz. Sonra da Yeni Antlaşma altında daha üstün bir standart olduğunu kanıtlayacağız.

Musa'nın kanunu ve İsa'nın yorumu

Komşunu sev!	Allahı sev!
6. katillik etme	1. başka tanrının olmasını
7. zina etme	2. put yapmayacaksın
8. çalma	3. adını boşuna anma
9. yalan söyleme	4. Şabat gününü tut
10. açgözlülük yapma	5. Anana babana saygı

özetliyor

açıklıyor

- Bütün Musanın kanununda 613 buyruk var (İbranice: 'mitzvot').
- On buyruk onların özüdür. Ama halk sadece bu on tane değil, bütün buyrukları yerine getirmeye mecburdu.
- Musa'nın kanunu birdir. 10 emir en başta geçiyor, bir kitaptaki 'içindekiler' tablosu gibi. O, bütün kitabı özetliyor.
- Kitapta sonra yazılanlar, en baştaki 'içindekiler' tablosunu açıklıyorlar.
- On emir ile 613 mitzvot arasındaki bağlantı ona benziyor

Musa'nın kanunu ve İsa'nın yorumu

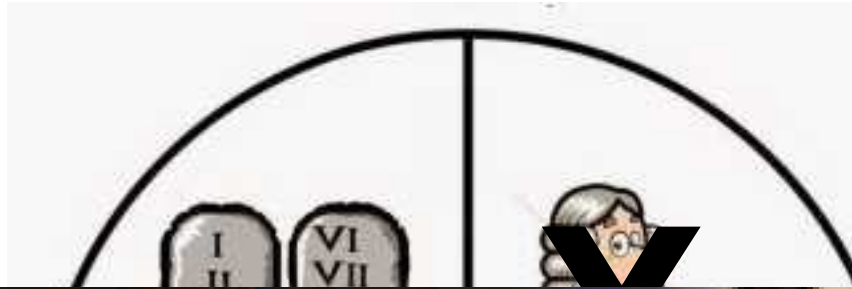

- İsa kendisi bu on buyruk iki buyruğa indirdi: Matta 22:34-40
- Bu on buyruk neden İki taşın üzerine yazılmıştı? Bir tabela yeterli olurdu. Daha o zaman Rab göstermek istedi ki, birinci 5 emir Allahla ilgilidir; ikinci 5 emir insanla ilgilidir
- İsa Matta 22:36-40'ta bu 10 emiri ikiye indiriyor, 613 mitzvotun özetinin özetini bizim için standart yapıyor.
- Rom 13:8-10; Gal 5:14; Yakup 2:8

Musa'nın kanunu **TEK** bir kanundur

Musa'nın kanununu genellikle 3 parçaya bölüyorlar:

- Ahlaki yasalar: her zaman, her yerde geçerli olan kurallar
- Törenselsel yasalar: tapınma ve kurban sistemi, yemek ve temizlik yasaları, bayramlar
- Toplumsal yasalar: her devlette bulunan yasalar gibi

Bu anlayışa göre toplumsal ve törenselsel yasalar kalkmııı, ama ahlak yasalar Yeni Antlaşma altında geçerli imişler

kanun

Musa'nın kanunu **TEK** bir kanundur

1. İncilde 'üç tür yasalar' düşüncesi yok - kanun kanundur, tektir

Yakup 2:10

Çünkü her kim bütün kanunu tutarsa, ama sade bir tek meselede onu bozarsa, o bütün kanuna karşı suç işlemiş oluyor.

Galatyalılar 3:10

Kim bakıyor kanunun işlerini yapmağa, onlar hepsi lanetlidir. Çünkü şöyle yazılmıştır: 'Kanunun kitabında ne yazılmışsa - kim onları tekine kadar tutmazsa ve onları yerine getirmese lanetlidir.'

2. Yahudilere göre bu ayrım yok - Musa'nın kanunu birdir

3. Yasaları bu gruplara göre ayırmak mümkün değil

“iğrenç şey” -

1. ahlak yasası: Yasa 13:12-14 - başka tanrılara tapmak. 1.emir

2. törensel yasa: Yasa 17:1 - kusurlu kurban sunmak

3. toplumsal yasa: Yasa 22:5 - kadın gibi giyinmek, transvestit olmak

- bu 3 günah Rabbin önünde 'iğrenç sayılıyor', aynı ağırlıkta, aynı kanunun parçalarıdır

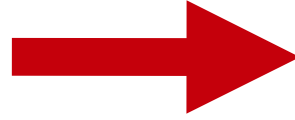
Musa'nın kanunu **TEK** bir kanundur

Eval ve Gerizim tepeleri

- Bu iki tepe Sihar kasabasına yakındır (Yuh 4). Rabbin buyruğuna göre halkın yarısı Eval tepesinde, öbür yarısı Gerizin tepesinde duracaktı.
- Önce Eval'dakiler yasayı tutmanın bereketlerini okuyucaklardı, sonra Gerizim'dekiler itaat etmemenin getireceği belaları okuyacaktı.
- Ve yasayı bütün olarak okuduktan sonra şöyle konucaklardı:
- **Yasa 27:26** - "Bu yasanın sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun!
"Bütün halk, 'Amin! diyecek."
- YA'da (Gal 3:10) onu şöyle yorumluyor: "kim onları tekine kadar tutmazsa ve onları yerine getirmezse lanetlidir"

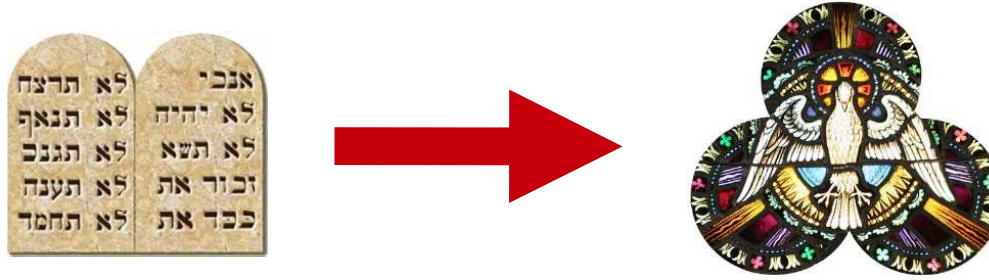
Ahlakın asıl temeli: **ALLAHIN KARAKTERİ**

Masihçi ahlakı, 10 emirden daha yüksek bir standarda dayanıyor: Allahın karakteri

- YA'da 10 emirin standardı kaldırılmıyor, ama daha yüksek bir seviyeye getiriliyor.
- Putperestlik, ana babaya saygısızlık, katillik, zina v.s. gene yanlıştır, günahdır.
- Ama Mesihçi o standardı sadece bedence yerine getirmekle kalmıyor, onları içten, kendi ruhuyla tamamlıyor.
- EA'dan YA'ya geçerken ahlaki değerler değişmiyor; ama onları yerine getirme sistemi değişiyor

Ahlakın asıl temeli: **ALLAHIN KARAKTERİ**

Masihçi ahlakı, 10 emirden daha yüksek bir standarda dayanıyor: Allahın karakteri

Yaratılış 1:26

Tanrı, "İnsanı kendi suretimizde, kendimize benzer yaratalım" dedi,

Levililer 11:44,45, 19:2; 20:7; 20:26; 21:8

19:2 "İsrail topluluğuna de ki, 'Kutsal olun, çünkü ben Tanrınız RAB kutsalım.

20:26 Benim için kutsal olacaksınız. Çünkü ben RAB kutsalım. Bana ait olmanız için sizi öbür halklardan ayrı tuttum.

20:7 Kendinizi kutsayın, kutsal olun. Tanrınız RAB benim.

1.Petrus 2:9

Ama siz... seçilmiş bir halksınız, krallar gibisiniz, kutsal Allah görevlilerisiniz, kutsal bir milletsiniz, Allahın kendi halkısınız. Öyle ki, Allahın iyi tabiyetini ilan edesiniz. O sizi karanlıktan kendi şaşılacak aydınlığına çağırdı.

Ahlakın asıl temeli: **ALLAHIN KARAKTERİ**

- Allahın kanunu **dışsal** bir şeydir.
- İnsan onunla karşı karşıya geliyor ve mecburiyet hissediyor

İNSAN

- Motivasyon: ceza korkusu ve bereket beklentisi
- Sonuç: Rom 7:10 “Ve öyle oldu ki, aslında yaşam için verilmiş olan buyruk, bana ölüm getirdi.”

Ahlakın asıl temeli: **YENİ ANTLAŞMA**

8:6-13 Eski ve yeni antlaşma

8 Zaten Allah onlara maana bulup dedi:

"Rab diyor: Bakın, öyle günler gelecek ki, ben İsrail eviyle ve Yahuda eviyle yeni bir anlaşma yapacam.

9 Değil onların dedeleri ile yaptığım anlaşma gibi, Ne vakıt onları elden tutup Mısır topraklarından dışarı çıkardım.

Çünkü benim anlaşmamda devam etmediler, Ben de onlara artık dikkat etmedim.

10 O günlerden sonra, İsrail eviyle şöyle bir anlaşma yapacam:

Kanunlarımı onların düşüncelerinin içine koyacam, onların yüreklerinin içine yazacam.

Ben onların Allahı olacam,

Onlar da benim halkım olacaklar.

11 Artık kimse komşusuna ya da kardeşine ' Rabbi tanı!' diye akıl vermeyecek, çünkü hepsi beni tanıyacaklar, onların en küçüğünden en büyüğüne kadar.

12 Onların yanlışlıklarına merhamet edecem, onların günahlarını bir daha anmayacam."

• Yeni Antlaşmanın temeli: **Yeremya 31:31-34**

• hiçbir insan kendiliğinden yeni bir antlaşma, yeni bir din kurmadı

• Mesihçilik EA'nın devamı ve tamamlanmasıdır

Eski ile yeni antlaşmanın arasındaki farklar:

• Kanunlar taş tabelalarda - insanların yüreklerinde (a.10)

• Allah bilgisi ancak özel kişilerde - artık herkeste (a.11)

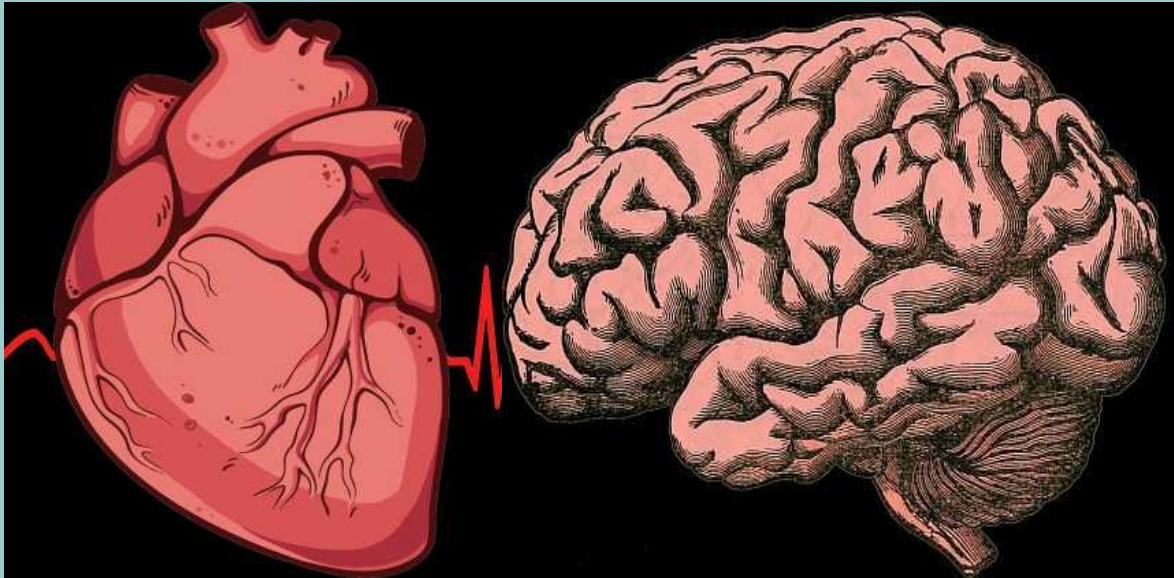
• Günahlar seneden seneye anılıyor - tek geçerli kurbandan sonra artık anılmayacak (a.12)

Ahlakın asıl temeli: **ALLAHIN KARAKTERİ**

- Allahın kanunu **içsel** bir şeydir.
- Yeni doğuşunda Rab onu gerçek imanlının yüreğini direkt yerleştiriyor.

KANUN

İNSAN

- Motivasyon: doğru olanı bir refleks gibi yapıyoruz
- Ceza korkusu kalktı, çünkü zaten vaftizde cezayı kabul ettik.
- Bereket beklentisi yok: herşey Allahın merhamet sistemine dayanıyor

Ahlak kavramına 3 yaklaşım

'Doğru hareket nedir' sorarken üç farklı bakış var:

1. BUYRUK yaklaşımı

GERİ bakıyor:

Bu hareket verilen kurallara uygun mudur?

Örnek: **RAHAV**

- casusları sakladı,
- polislere yalan söyledi
- kendi hanesini kurtardı

2. SONUÇ yaklaşımı

İLERİ bakıyor:

Bu hareket iyi yoksa kötü mü sonuçlar verecek?

3. KARAKTER yaklaşımı

İÇERİ bakıyor:

Bu hareketi yapan kişi iyi birisi mi, onun motivasyonu iyi midir?

Örnek: **gebelik, kürtaj**

- Doktor diyor: Bebek hayat boyunca sakat kalacak
- çok zahmet, para
- öbür çocuklara zorluk, ziyanlık

Ahlaka üç yaklaşım: **BUYRUK yaklaşımı**

1. BUYRUK yaklaşımı

1.Yuhanna 2:3-4; 2:7-8; 3:22-24

2:3 Ve Onun buyruklarını tuttuk mu, o vakıt bileceız ki, biz Onu artık tanıyoruz. 4 Kim derse, 'Ben artık Onu tanıyorum', ama Onun buyruklarını tutmuyor, o bir yalancıdır ve onda hakikat bulunmuyor

2:7 Kardeşler, size yeni bir buyruk yazmıyorum, eski bir buyruk yazıyorum, ki o en baştan beri sizinle idi. En baştan beri işittiğiniz söz, işte, eski buyruk odur.8 Ve gene de size yeni bir buyruk yazıyorum. O da hem Mesihde, hem sizde hakikat oluyor. Çünkü karanlık geçmektedir ve asıl aydınlık şıllamaya başladı.

Yuhana 14:15; 14:21-24; 15:10; 15:14

Bu yaklaşımın zayıf tarafları:

- Her bir hareketimiz için kurallar ve kanunlar var mı? (Ferisiler, müslüman hocalar)
- Kanunlar ve kurallar bazen farklı yorumlanıyor
- İnsanda bir 'kanunda delik arama' arzusu uyandırabilir

Ahlaka üç yaklaşım: **SONUÇ yaklaşımı**

2. SONUÇ yaklaşımı

İsa kendisi bize kuraj veriyor, hareketlerimizin sonuçlarını ölçelim, ona göre hareket edelim:

- Balkandaki vaazda: “ne mutlu” sözlerinde (Matta 5:6 “Doymak için doğruluğa karşı acıkmak ve susamak)

Matta 7:6 sahte peygamberleri meyvalarından tanı

Matta 5:16 “Aydınlığınız insanların önünde öyle parlaysın ki...”

Matta 6:3-4 “... karşılıklarını zaten almışlar”

1.Tim 6:18;

Titus 2:14 O, bizi her türlü haksızlıktan kurtarsın diye, kendini bizim için teslim etti. Kendine öz malı olarak bir halk temizledi. Onlar da iyi işler yapmaya hevesli olan kişilerdir.

Bu yaklaşımın zayıf tarafları:

- Bir sonucun iyi ya da kötü olmasına nasıl karar verecez? Gene buyruklara muhtaç kalmayacak mı?
- Sadece sonuçlara baktık mı, bu bize kompromis yapmaya açık kapı bırakmıyor mu?

Ahlaka üç yaklaşım: **KARAKTER yaklaşımı**

3. KARAKTER yaklaşımı

Rom 5:3-5

Ama değil sade onun için, sıkıntılarla bile övünüyoruz. Çünkü biliriz ki, sıkıntı dayanma kuvveti yetiştiriyor. 4 Dayanma kuvveti de denenmiş bir kişilik yetiştiriyor. Denenmiş kişilik gene umut yetiştiriyor. 5 Umut da utandırmayacak, çünkü bize Kutsal Ruh verildi, o da Allahın sevgisini artık yüreklerimize döktü.

2.Petrus 1:5-9

İşte, tam bunun için çok dikkatla uğraşın ki, - imanınıza iyi tabiyetler katasınız, - iyi tabiyetlere bilgi katasınız, 6 - bilgiye kendini zaptetmek kuvvetini katasınız, - kendini zaptetmek kuvvetine dayanmak kuvvetini katasınız, - dayanmak kuvvetine Allah korkusunu katasınız, 7 - Allah korkusuna kardeş sevgisini katasınız, - kardeş sevgisine gene, sevgi katasınız. 8 Çünkü bu şeyler sizde bulundu mu ve çoğaldı mı, Rabbimiz İsa Mesihi tanımak için aylak kalmayacaksınız, ne de yemişsiz kalacaksınız. 9 Ama bu şeyler kimde bulunmazsa, o kişi kördür, kısa bakışlıdır. Öyle birisi unutmuştur, nasıl eski günahlarından temizlendi.

Gal 5:22-25

Ama Ruhun yemişi şöyle: sevgi, sevinç, barış, sabır, yavaşlık, iyilik, sadıkan olmak, 23 yumuşaklık ve kendini zaptettirmek. Yok bir kanun, bu şeyleri yasak etsin. 24 Mesih İsa'nın insanları beden tabiyetlerini haça germişler. O tabiyetin sevdalarını ve isteklerini de haça germişler. 25 Madem yaşıyoruz Ruh'la, tutalım Ruh'un yolunu da.

Ahlaka üç yaklaşım: **KARAKTER** yaklaşımı

Bu yaklaşımın zayıf tarafları:

- Hep kendi karakterimizi incelersek, en sonunda bencil olmayacağız mı? Doğruluğu kendi faydamız için yapmış olmayacağız mı?
- Hep kendi karakterizle uğraşmak en sonunda bizde bir 'kendi kendimi kurtarıyorum' düşüncesini yaratmayacak mı?

Soru: **Günahın tersi nedir?**

- Eğer günahı bir **HAREKET** olarak düşünürsen, onun tersi **SEVAP**'tır
- Ama günahı bir **KÖTÜ TABİYET** olarak düşünürsen, onun tersi **ERDEM**'dir

4 dođal erdem + 3 ruhsal erdem

RUHSAL erdemler

7. SEVGİ

5. İMAN

6. UMUT

Şimdi, kalıcı olan üç şey var: iman, umut, sevgi.
Ama bunun en büyüğü sevgidir. 1.Kor 13:13

1. HİKMET

Doğru hareket
nedir, diye
bilmek

2. ADALET

Doğruluğu eşit bir
biçimde
uygulamak

3. CESARET

Doğruluğu sadece
bilmek değil, ama
uygulama gücü

4. ÖLÇÜLÜLÜK

Aşırı gitmemek
için kendini
kontrol
edebilmek

DOĐAL erdemler

7 ölümcül günah + 7 baş erdemi

KISKANÇLIK

AÇGÖZLÜLÜK

ÖFKE

ŞEHVET

KINSIZLIK

GURUR

TEMBELLİK

Bunlar aslında 7 günahlı hareket değil, ama insanın yüreğinde bulunan ve bizi tekrar ve tekrar günah işleyecek durumuna getiren karakter eksiklikleridir.

İnsanın Yüređi

**Çünkü kötü düşünceler, katillikler,
zinalar, gezgincilikler, hırsızlıklar,
yalancı şahitlikler ve iftiralar - işte,
bunlar yürekten çıkıyorlar.**

Matta 15:19

- İnsanın en önemli tarafı onun yüreğidir
- O insanı aydıyor, o karar veriyor insan ne yapacak
- Onun için yüreğimizin durumuna dikkat edelim – onu araştıralım

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

KISKANÇLIK

Şeytan, Adem ve Havva'nın mutluluğunu görüp kiskandı. O zaman yılan biçimine girip onları aldattırdı.

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

TEMBELLİK

Kaplumbağa, çok ağır ve yavaş hareket eden bir hayvandır. Tembel kişi de Rabbin iyiliklerini sevinmiyor, ruhsal konularda çok gevşek davranıyor.

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

ŞEHVET

Keçi pis kokan ve şehvet dolu bir hayvandır. Şehvetli kişi de, cinsel konular üzerine çok fazla düşünüyor; kendini her türlü pis düşüncelere veriyor.

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

KINSIZLIK

Domuzlar sade kendi tum-
baklarını düşünüyorlar.
Kınsız kişi hep yemek, içmek
ve eylence istiyor; Allahın
verdiği nimetlere şükür
etmez.

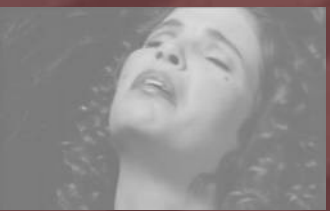
İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

Tavus kuşu en renkli ve gösterişli tüylere sahiptir, gururun sembolüdür. Gururlu kişi kendini başkalarından daha üstün sayıyor, Allahın önündeki halini görmüyor.

GURUR

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

AÇGÖZLÜLÜK

Eskiden sanırdılar ki, kurbağa toprak yiyor. O yüzden açgözlü kişilerin sembolüdür. Onlarda hiç bitmeyen hırs var, yeryüzünde hep daha fazla şeylere sahip olsunlar.

İnsanın yüreğinde 7 karakter günahı

ÖFKE

Kaplan yırtıcı ve acımasız bir hayvandır. Şfkesini kontrol etmeyen insan, kendini Allahın yerine koyuyor, çünkü intikam sadece Rabbindir.

7 ölümcül günah + 7 baş erdemi

ŞEFKAT
KISKANÇLIK

HAYIRSEVERLİK
AÇGÖZLÜLÜK

SABIR
ÖFKE

ŞEHVET
İFFET

TEMBELLİK
ÇALIŞKANLIK

KINSIZLIK
ÖLÇÜLÜLÜK

GURUR
ALÇAKGÖNÜLÜLÜK

- Bu 7 günahın karşısında, imanlı kendi hayatında 7 erdem geliştirmeli
- Aşağıdaki erdemleri soldaki günahlarla eşleştirin.

ALÇAKGÖNÜLÜLÜK

ŞEFKAT

SABIR

ÇALIŞKANLIK

İFFET

ÖLÇÜLÜLÜK

HAYIRSEVERLİK

Türkçe konuşan topluluklarının **en acil ahlak konuları:**

- Kürtaj yapmak için durumlar var mı?
- İş yerinde dürüstlük
- Devleti aldatmak
- Müslüman adetler tutmak: sünnet, Meryemana Sofrası, bayramlar
- Boşanma (ayrılmak) ve tekrar evlenmek
- Homo evliliği: yakınlarımız onu yaparsa nasıl davranacağız?
- Küçük yaşta evlenmek
- Küçük yalancıklar söylemek - iyilik için yalan söylemek
- Ondalık bir tarafta - topluluğa hiç para vermemek öbür tarafta
- Materyalizm ve ihtiyaçlar